

Kungsholmens stadsdelsnämnd

Tidpunkt:

Torsdag den 20 oktober 2016, kl. 18.00

Lokal:

Bolinderssalen, Hantverkargatan 2 L

Justeras:

Lindhagensgatan 76, 2016-10-25

Arvid Vikman (S)
Ordförande

Maria Johansson (L)
Justerare

Christin Bjuggren
Sekreterare

Ordförande	Arvid Vikman (S)
Vice ordförande	Maria Johansson (L)
Närvarande ledamöter	Gunnel Horm (S) Dinka Jasarevic (S) Anders Ödmark (MP) Tomas Ammitzböll (MP) Reijo Kittilä (V) Henrik Sjölander (M) Christer H. Sjöblom (M) Ian Dickson Lauritzen (M) Britt Tryding (M) Lars Lundqvist (L)
Tjänstgörande ersättare	Charlotta Holmqvist (S)
Ersättare	Dino Muhic (S) Elisabeth Wallgren (MP) Margareta Yman Norderdal (MP) Marie-Louise Siverstrand (V) Börje Häggman (M) Joel Laurén (M) Lou-Ann Wejke-Norberg (M) Kristin Jacobsson (C) Emil Öberg (KD)
I tjänsten närvarande	Ann-Christine Jenvén, stadsdelsdirektör (föredragande), Susanna Kiesel, Lena Slotte, Lena Forsberg (t.o.m. § 17), Lisa Maidell (t.o.m. § 17), Pål Tennek (t.o.m. § 7), Britt Mattsson (t.o.m. § 17), Ulrika Dahnell samt Christin Bjuggren.
Personal- företrädare	Hanna Ahnqvist, Lärarförbundet och Peter Olsson, Kommunal (t.o.m. § 17).

Tema för sammanträdet var Kungsholmens parkplan. Britt Mattsson, Fredrik Ekroth och Leila Massih från parkmiljöavdelningen presenterade arbetet med parkplanen.

§ 1 Val av justerare samt anmälan av protokollsjustering

Anmäldes att protokoll från stadsdelsnämndens sammanträde den 22 september 2016 hade justerats den 26 september 2016. Ordförande tillkännagav att dagens protokoll skulle justeras den 25 oktober 2016. Maria Johansson utsågs att jämte ordföranden justera protokollet.

§ 2 Anmälan av medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar enligt förvaltningens förslag angående inkomna medborgarförslag:

1. Medborgarförslag om klätterväggar, dnr 1.2.4.-424-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för beredning.

2. Medborgarförslag om fotbollsplan i Kristineberg, dnr 1.2.4.-440-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för beredning.

3. Medborgarförslag om fotbollsplan i Rålambshov, dnr 1.2.4.-441-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för beredning.

4. Medborgarförslag om Myntet, dnr 1.2.4.-446-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för besvarande.

5. Medborgarförslag om upprustning vid Montebellogatan, dnr 1.2.4.-447-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till trafiknämnden för kännedom.

6. Medborgarförslag om tennisbana på Lilla Essingen, dnr 1.2.4.-448-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för besvarande.

7. Medborgarförslag om Oxhålsbron, dnr 1.2.4.-452-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till trafiknämnden för kännedom.

8. Medborgarförslag om sandlåda i Fredhäll, dnr 1.2.4.-453-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningens parkmiljöavdelning för beredning.

9. Medborgarförslag om cykelparkeringar vid Hornsbergs strand, dnr 1.2.4.-455-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till trafiknämnden för kännedom.

10. Medborgarförslag om fler aktiviteter på Kungsholmstorg, dnr 1.2.4.-466-2016.

Stadsdelsnämndens beslut: Medborgarförslaget överlämnas till stadsdelsförvaltningen för besvarande.

§ 3 Tennis- och isbana i Rålis – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2016, dnr 1.2.4.-287-2016.

Förvaltningen ser idag ingen möjlighet att anlägga en tennisbana i Rålambshovsparken. Öppna, fria gräsytor är en bristvara i innerstaden och de som finns i parken ska värnas. En öppen tennisbana för allmänheten finns idag i Fredhällsparken.

Förvaltningen har i uppdrag att se till så att parkerna är attraktiva året om, genom att erbjuda aktiviteter under såväl sommar som vinter. En isbana är förvaltningen positiv till, den placering som då skulle vara aktuell är i amfiteatern. Kostnaderna för att anlägga en konstfrusen isbana och att ta hand om den är dock mycket höga. Förvaltningen utreder därför alternativ och undersöker bland annat olika finansieringsformer.

Särskilt uttalande

Maria Johansson m.fl. (L) lämnade följande särskilda uttalande:

I mars 2016 lade vi, tillsammans med Liberalerna i Idrottsnämnden, ett förslag om konstfrusen isbana i Rålambshovsparken. Det är därför med glädje vi noterar förvaltningens svar om att man nu, då frågan åter uppmärksammas i två medborgarförslag, undersöker olika finansieringsformer.

§ 4 Isbana i Rålis – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2016, dnr 1.2.4.-292-2016.

Enligt nämndens verksamhetsmål ska Kungsholmens parker utvecklas till en gemensam resurs för allt fler invånare. Här ska finnas plats för lek, spontant spel och motion såväl som avkoppling, lugn och ro.

Förvaltningen har i uppdrag att se till så att parkerna är attraktiva året om, genom att erbjuda aktiviteter under såväl sommar som vinter. Förvaltningen är positiv till en isbana i Rålambshovsparken, den placering som då skulle vara aktuell är i amfiteatern. Kostnaderna för att anlägga en konstfrusen isbana och att ta hand om den är dock mycket höga. Förvaltningen utreder därför alternativ och undersöker bland annat olika finansieringsformer.

Särskilt uttalande

Maria Johansson m.fl. (L) lämnade följande särskilda uttalande:

I mars 2016 lade vi, tillsammans med Liberalerna i Idrottsnämnden, ett förslag om konstfrusen isbana i Rålambshovsparken. Det är därför med glädje vi noterar förvaltningens svar om att man nu, då frågan åter uppmärksammas i två medborgarförslag, undersöker olika finansieringsformer.

§ 5 Utegym i Hornsberg – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2016, dnr 1.2.4.-299-2016.

Förvaltningen instämmer med förslagsställaren att det vore positivt med ett gym i området och kan berätta att ett sådant planeras i Kristinebergs slottspark invid idrottsplatsen i samband med att en detaljplan tas fram för Kristinebergs IP.

Förvaltningen åtar sig att framföra till exploateringskontoret att gymmet bör utformas så att det även passar äldre människor.

§ 6 Konst under Tranebergsbron – svar på medborgarförslag

Stadsdelsnämndens beslut

1. Medborgarförslaget besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.
2. Medborgarförslaget överlämnas till kulturnämnden för kännedom.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 27 september 2016, dnr 1.2.4.-324-2016.

Förvaltningen ser gärna att mer kultur tar plats i det offentliga rummet och är positiv till att utställningar av olika slag arrangeras på platsen under Tranebergsbron. Platsen genomgår just nu en förnyelse för att anpassas och inspirera till just den här typen av arrangemang.

Om det från en arrangör finns intresse att ordna en aktivitet under bron måste en tillståndsansökan först skickas in till polisen. Det är därefter trafikkontoret som godkänner upplåtelse av allmän plats. Gäller upplåtelsen mark som ingår i stadsdelsnämndens ansvarsområde, tillfrågas parkmiljöavdelningen om ett godkännande. Förvaltningen hänvisar också till möjligheten att söka stadens kulturstöd för att få hjälp med finansiering. Medborgarförslaget skickas därför även till kulturnämnden för kännedom.

§ 7 Månadsrapport september

Stadsdelsnämndens beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd godkänner månadsrapporten för september 2016.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 10 oktober 2016, dnr 2.1.-071-2016.

Förvaltningen redovisar kortfattat den ekonomiska prognosen för verksamheten i månadsvisa rapporter. Djupare analyser och mer utförliga kommentarer återfinns i tertialrapporter och verksamhetsberättelse.

Förvaltningens årsprognos för år 2016 baseras i detta ärende på resultatet efter nio av årets månader samt en bedömning av resterade del av året. Enligt prognosen redovisar nämnden ett överskott om 15,0 mnkr före resultatöverföringar. Efter resultatdispositioner av enheternas fonder visar nämnden ett överskott om 14,5 mnkr.

§ 8 Fyllnadsval av ledamot i rådet för funktionshinderfrågor

Stadsdelsnämndens beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd utser följande ledamot till Kungsholmens råd för funktionshinderfrågor:

- Pontus Leidebjer, RSMH Stockholms läns distrikt

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 29 september 2016, dnr 1.1.-458-2016.

Till det lokala rådet för funktionshinderfrågor utses i första hand personer boende i stadsdelen. Ledamöter väljs för fyra år efter val till kommunfullmäktige. Rådet utser inom sig ordförande och vice ordförande.

Den tidigare representanten för RSMH har avgått. Därför har Pontus Leidebjer, RSMH, fyllnadsnominerats av HSO Stockholms stad, handikappföreningarnas samarbetsorgan i Stockholms stad, under perioden 2016-10–2018-12.

§ 9 Svar på skrivelse om stopp för uppförande av legala graffitiväggar i stadsdelen

Stadsdelsnämndens beslut

Skrivelsen från Henrik Sjölander m.fl. (M) besvaras med förvaltningens tjänsteutlåtande.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2016, dnr 1.1.-110-2016.

Henrik Sjölander m.fl. (M) i stadsdelsnämnden lämnade vid sammanträdet den 10 mars 2016 en skrivelse om stopp för uppförande av legala graffitiväggar i stadsdelsområdet. I skrivelsen önskas svar på om förvaltningen har någon uppfattning om det ökade antalet anmälda klotterbrott grundar sig i reella ökningar samt hur förvaltningen ser på möjligheten att införa ett moratorium för graffitiväggar i avvaktan på att trafikkontoret utreder den kraftiga ökningen av klotteranmälningar. Den samlade bilden från trafikkontoret, polisen och SL visar tydligt att förekomsten av klotter har ökat. Förvaltningen har fått i uppdrag att utreda förutsättningarna för gatukonst så som att inrätta öppna väggar och muralmålningar och återkommer till stadsdelsnämnden med förslag under 2016.

Förslag till beslut

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta enligt ett förslag från Moderaterna. Emil Öberg (KD) instämde i förslaget i form av ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till Moderaternas förslag:

Att förvaltningen tar fram en handlingsplan för att motverka den ökade mängden klotter och skadegörelse inom stadsdelen

Att förvaltningen avbryter uppdraget med att uppföra lagliga graffitiväggar inom stadsdelen

Att därutöver anföra

Antalet anmälningar om klotter i Stockholm stad har ökat väsentligt sedan Allianspartierna styrde i staden. Majoriteten har med trafikborgarrådet i spetsen försökt förklara att fördubblingen i antalet klotteranmälningar beror på att det har blivit enklare att anmäla klotter och skadegörelse med tyck till-appen.

Det kan nu konstateras att den samlade bilden från trafikkontoret, polisen och SL visar tydligt på att förekomsten av klotter har ökat. Det visar sig inte bara i en ökning av antalet anmälningar utan även fler utförda saneringar till följd av klottret. Vidare är skadegörelse i form av klotter det mest anmälda brottet hos polisen. I polisområdet City ökar antalet polisanmälningar om skadegörelse i form av klotter markant, och då särskilt klotter på andra platser än i kollektivtrafiken.

Med anledning av denna negativa trend och att allt färre kungsholmsbor anser att Stockholm är en ren och välstädad stad att bo i är det anmärkningsvärt att majoriteten har en sådan accepterande inställning till klotter och graffiti. Till exempel så har man i trafiknämnden valt att inte fortsätta att månadsvis mäta efterlevnaden av 24-timmarsgarantin för klottersanering. Efterlevnaden av 24-timmarsgarantin sjunker dessutom i staden.

I flera stadsdelar har man uppfört eller är på väg att uppföra legala graffitiväggar. Vi menar att detta är helt fel väg att gå. Det finns ingen forskning som stödjer att lagliga graffitiväggar skulle leda till mindre klotter och skadegörelse, tvärtom förefaller klotter öka i anslutning till lagliga väggar.

Klotter och skadegörelse bidrar till att människors upplevda otrygghet ökar. Vi anser att majoriteten borde satsa på klottersanering och ökad trygghet inom stadsdelen snarare än att lägga stockholmarnas

skattepengar på att uppföra graffitiväggar på
Kungsholmen.

Ersättaryttrande

Emil Öberg (KD) instämde i Moderaternas reservation i form
av ersättaryttrande.

§ 10 Reviderade regler för intagning och plats i förskolan och pedagogisk omsorg i Stockholms stad – svar på remiss från kommunstyrelsen

Stadsdelsnämndens beslut

1. Stadsdelsnämnden besvarar remissen i huvudsak genom förvaltningens tjänsteutlåtande och framför därutöver följande.
2. Den moderna förskolans pedagogiska verksamhet utrustar barnen med väsentliga förmågor, kunskaper och sociala färdigheter. Att gå på förskola ger också barnen bättre förutsättningar att nå sina kunskapsmål och att trivas i skolan. Förskolan har långsiktiga positiva effekter på barns lärande och utveckling och dessa effekter tenderar att vara stabila under lång tid – förskolan är en viktig del av starten på det livslånga lärandet. Förskolan fungerar utjämnande av socioekonomiska skillnader och är för många föräldrar ett ovärderligt stöd i omsorgen och fostran av deras barn. Det är därför viktigt att ge alla barn, oavsett familjesituation, lika rätt till förskolans verksamhet.

I förvaltningens tjänsteutlåtande uttrycks en oro från både ett personellt och ett ekonomiskt perspektiv. I kommunstyrelsens underlag framgår att förvaltningen kan räkna med minskade administrativa kostnader. På Kungsholmen gör förvaltningen bedömningen att det rör sig om små summor i minskad administration, men ser en farhåga, beroende på hur många barn det rör sig om, att kostnaderna ökar mer. För oss är det viktigt att principen om att detta inte ska innebära ökade kostnader kvarstår. Vi vill således betona vikten av en nära uppföljning, och om kostnaderna ökar – att kommunstyrelsen tillför mer pengar till verksamheten. Vi anser att det vore olyckligt om denna satsning hamnar i konflikt med att få fler pedagoger per barn eller minskade grupper i förskolan.

3. Paragrafen förklaras omedelbart justerad.

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen hade redovisat ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2016, dnr 1.5.1.-399-2016.

Stadsdelsförvaltningen ser huvudsakligen positivt på förslaget som ska gälla oavsett regiform och huvudman. En nyhet i förslaget är att en ny urvalsgrund lagts till för barn som riskerar att inte få plats inom garantitiden. En risk med förslagets utformning är att syskon kan komma att placeras på olika förskolor. En annan nyhet är att barn till föräldralediga får rätt till heltidsvistelse. Det kan få konsekvenser ur både ett personellt och ekonomiskt perspektiv. Förvaltningen anser att det är viktigt att följa utvecklingen och konsekvenserna av förslaget över tid.

Förslag till beslut

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta enligt ett gemensamt förslag från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Maria Johansson m.fl. (L) och Henrik Sjölander m.fl. (M) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta enligt ett förslag från Liberalerna och Moderaterna. Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i Liberalernas och Moderaternas förslag i form av ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat enligt det gemensamma förslaget från Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Reservation

Maria Johansson m.fl. (L) och Henrik Sjölander m.fl. (M) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till Liberalernas och Moderaternas förslag:

Förslag till beslut

Att delvis bifalla förvaltningens förslag till beslut

Att avslå förslaget om rätt till förskola på heltid för barn till föräldralediga

Att därutöver anföra

När utbildningsförvaltningen utrett möjligheten att även barn till föräldralediga ska omfattas av rätt till heltid framgår ett tydligt mönster. Samtliga svarande (se bilaga till detta ärende, Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande), såväl de fristående förskolorna genom referensgruppen för fristående förskolor, som stadsdelsförvaltningarna har uppgett att ”förslaget skulle innebära negativa konsekvenser på de organisatoriska förutsättningarna, i form av krav på högre personalresurser, ökade kostnader och större barngrupper under en period av dagen. Utbildningsförvaltningen har gjort en beräkning som visar att varje förskoleavdelning i snitt skulle utökas med ett barn om förslaget genomförs.

Den påfrestning på verksamheten som en rätt till heltid på förskolan för föräldralediga innebär är oacceptabel. Förskolans höga kvalitet kommer av naturliga skäl att naggas i kanten om förslaget genomförs, särskilt som det ska genomföras utan att några ytterligare ekonomiska medel för detta tillförs förskolan.

Förskolan i Stockholms stad står inför en rad utmaningar, och där växande barnkullar samt bristen på utbildade förskollärare är de allra mest akuta och högst prioriterade frågorna just nu. Det är därför svårt att motivera prioriteringar som innebär att ett redan generöst regelverk blir än mer omfattande. För oavsett vad den s-ledda majoriteten i Stockholms stad säger så kommer en reform likt denna att innebära kostnader. I Uppsala kommun beslutade nyligen den s-ledda majoriteten i kommunen att minska antalet timmar i förskolan för barn till föräldralediga från 30 till 20 timmar. Totalt berörs 1600 barn och på det räknar man med att spara drygt 25 miljoner kronor per år. Givet Stockholms storlek så bör kostnaden uppgå till närmare 100 miljoner kronor.

**Kungsholmens
stadsdelsförvaltning**
Administrativa avdelningen

Lindhagensgatan 76
Box 49039, 100 28 Stockholm
Telefon 08-508 08 000
Växel 08-508 08 000
stockholm.se

För att inte urholka förskolans kvalitet, försvåra schemaläggning och organisation, eller leda till större barngrupper, bör de nuvarande reglerna för rätt till förskola för barn vars föräldrar är föräldralediga kvarstå. Det vill säga bibehålla följande lydelse:

”Förskolebarn vars förälder/vårdnadshavare är föräldraledig enligt föräldraledighetslagen för vård av nyfött syskon, har rätt till plats om max 30 timmar per vecka fördelade under 4 eller 5 dagar och mellan klockan 8-9 och 14-16. Förläggningen av tiden regleras terminsvis. Förändringen träder ikraft en månad efter barnets födsel.”

Vi vill i detta sammanhang också föra fram att vi delar förvaltningens syn på de negativa konsekvenser som den nya urvalsgrunden (barn med platsgaranti som riskerar att inte få plats inom garantitiden) riskerar att få för familjer eftersom denna har lagts till före syskonförtur i reglerna för fördelning av platser. En vardag med hämtning och lämning på en (1) förskola är svår att få ihop för de flesta familjer. Lämning och hämtning som måste ske på två förskolor, kanske på olika sidor av Kungsholmen, kan vara den faktor som gör att vardagen inte längre går ihop för en familj. En negativ konsekvens kan naturligtvis vara att barnen måste spendera längre dagar på förskolan, en annan kan vara att en förälder måste gå ner i arbetstid. Att införa en turordning som gör att chansen för dessa negativa konsekvenser ökar, är inte rimligt.

Slutligen är det anmärkningsvärt att ett beslut som har så stora effekter på verksamheterna, såväl de kommunala som de fristående, inte har remitterats till branschorganisationerna för de fristående förskolorna. Det är heller inte, givet ärendets omfattning, bra att ärendet dessutom stressas fram genom att remisstiden endast är på sex veckor.

Ersättaryttrande

Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i Liberalernas och Moderaternas reservation i form av ersättaryttrande.

§ 11 Motion (2016:49) om åldersbedömning av s.k. ensamkommande flyktingbarn – svar på remiss från kommunstyrelsen

Stadsdelsnämndens beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 28 juli 2016, dnr 1.5.1.-256-2016.

Förvaltningen anser inte att åldersbedömning av ensamkommande barn och ungdomar är en uppgift för Stockholms stad. Frågan om åldersbedömning i samband med asylprocessen bör även fortsättningsvis vara en uppgift för staten.

§ 12 Upphävande KN beslut 2004-11-02:7 Dnr 2004-1064/04 (sk reglemente) med förslag till ändringar av lokala ordningsföreskrifter – svar på remiss från kommunstyrelsen

Stadsdelsnämndens beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 23 september 2016, dnr 1.5.3.-420-2016.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget avseende att införa platserna i de allmänna lokala ordningsföreskrifterna då det blir tydligare för förvaltning, polismyndighet och allmänhet mot vilken lagstiftning (ordningslagen) som ordningsreglerna stödjer sig på. Förvaltningen anser att alkoholförbud ger förutsättning för rofylldhet och kontemplation på begravningsplatserna.

§ 13 Förslag till ny avfallsplan för Stockholm 2017-2020 – svar på remiss från Stockholm Vatten AB

Stadsdelsnämndens beslut

Kungsholmens stadsdelsnämnd besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 20 september 2016, dnr 1.5.3.-428-2016.

Förvaltningen bedömer att de mål och delmål som presenteras är förenliga med kommunfullmäktiges inriktningsmål om *Ett klimatsmart Stockholm* samt övriga miljömål som finns i stadens styrdokument. Flera av delmålen behöver förvaltningen arbeta med, vilket också redan sker idag till exempel genom förbättrad hantering av matavfall och insatser för minskad nedskräpning. Förvaltningen anser att utbildningsinsatser behöver göras för stadens anställda så att förvaltningarna får stöd i att arbeta med avfallsfrågan inom sina verksamheter.

Förvaltningen anser att det är viktigt att platserna för avfallssortering samt de mobila miljöstationerna möter stockholmarnas behov när staden utvecklas samt att informationen om dessa verkligen går ut till hushållen. När platser för avfallshantering planeras är det angeläget att tillgängligheten till platserna beaktas så att de fungerar för till exempel personer med funktionsnedsättning.

Förslag till beslut

Ordförande Arvid Vikman m.fl. (S), Anders Ödmark m.fl. (MP) och Reijo Kittilä (V) föreslog att nämnden skulle besluta enligt förvaltningens förslag.

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) föreslog att stadsdelsnämnden skulle besluta enligt ett förslag från Moderaterna och Liberalerna. Kristin Jacobsson (C) och

Emil Öberg (KD) instämde i förslaget i form av ersättaryttrande.

Beslutsgång

Ordföranden ställde förslagen mot varandra och fann att stadsdelsnämnden hade beslutat enligt förvaltningens förslag.

Reservation

Henrik Sjölander m.fl. (M) och Maria Johansson m.fl. (L) reserverade sig mot beslutet med hänvisning till Moderaternas och Liberalernas förslag:

Kungsholmens stadsdelsnämnd beslutar följande.

att delvis godkänna förvaltningens förslag till beslut att därutöver anföra följande:

Förslaget till reviderad avfallsplan för Stockholm 2017–2020 utgör ett viktigt verktyg i att göra avfallshanteringen i staden mer hållbar. Kopplingen till stadens miljöprogram är central och viktig. Avfall kan både uppfattas som en resurs och ett problem. Hamnar det på fel ställe är det definitivt ett problem, om det återanvänds, återvinns eller skapar energi blir det i stället en resurs. Det bästa är dock om avfallet inte uppstår. Att staden utvecklas i riktning mot en cirkulär ekonomi, där råvaror och resurser, återanvänds är centralt för att nå en hållbar utveckling i staden

Staden ska ha höga ambitioner för att minska avfallet, både från boende och verksamma i staden. Avfallsplanens förslag om att minska mat- och restavfallet med knappt 2 % per person till 2020 är inte tillräckligt. Om vi ska få fart på arbetet med att förebygga själva uppkomsten av avfallet så måste detta avspeglas i ett ambitiösare mål. Det är i denna del som avfallsplanen huvudsakligen har sina brister. Att förebygga uppkomsten av avfall är det första steget i den så kallade avfallshierarkin, en viktig utgångspunkt i EU:s avfallsdirektiv som pekar ut prioriteringsordningen på avfallsområdet. Hierarkin innebär att avfall först och främst ska minimeras. Det avfall som ändå uppkommer ska i första hand förberedas för återanvändning, i andra hand materialåtervinnas, i tredje hand återvinnas på annat sätt till exempel genom energiutvinning och i sista

hand bortscaffas genom exempelvis deponering. Denna prioriteringsordning bör tydligare avspeglas när en miljöstad som Stockholm sätter upp mål om minskning av avfall. Vi efterlyser fler konkreta exempel på åtgärder som olika aktörer kan vidta i syfte att minimera avfall och följa avfallshierarkin på bästa sätt.

Målet om att minst 70 procent av allt matavfall ska återvinnas till 2020 är en bra ambition men också ett mål som blir svårt att uppnå med nuvarande återvinningstakt. Den planerade optiska sorteringsanläggningen i Högdalen kommer stå klar tidigast 2019. Anläggningens påbörjade drift kommer dock inte att räcka för att uppnå målen och kommer inte ändra på det faktum att staden behöver skruva upp reformtempot för både framtida och befintliga insamlingsmetoder, till exempel mer fastighetsnära insamling. Därutöver kan vi konstatera att stockholmarnas tillgång till återvinningscentraler är bland de sämsta i landet.

Mycket värdefullt material i avfallet går i dag till spillo, till exempel i förbränningen av avfall.

Avfallsförbränning kan vara ett effektivt och miljövänligt sätt att ta om hand om avfall som inte längre kan återvinnas, men det bör alltid vara det sista alternativet i enlighet med avfallshierarkin. Materialet bör återvinnas så många gånger som möjligt innan det slutligen förbränns. Vidare slängs idag förpackningar och returpapper, som ska gå till materialåtervinning, i för stor utsträckning i soppåsen. Det är en misshushållning med resurser som måste förändras. Att göra det lätt för människor att göra rätt ska vara ledstjärnan i stadens arbete. Vägen framåt för ökad service, mer insamling och bättre materialåtervinning är långsiktiga spelregler som möjliggör investeringar och ett bättre samarbete mellan producenter och kommuner. Det råder samsyn om att dagens system har stora brister och kan utvecklas inte minst med avseende på service och enkelhet för hushållen. Sedan producentansvaret infördes 1994 har det varit många diskussioner om hur insamlingsansvaret kan effektiviseras. Istället för att genomföra och bygga vidare på de reformer alliansen beslutade 2014, har den rödgröna regeringen valt att återigen utreda frågan. Nu ligger ansvaret på den rödgröna regeringen att frågan rör sig framåt och att de kommande åren inte går förlorade i avvaktan och förvirring i väntan på hur frågan om förpackningar och tidningar ska lösas. Regeringens tvekan och motstridiga

besked leder också till att möjligheten att utveckla andra delar av återvinningssystemen, till exempel för textilier, får vänta med minskad återvinning som resultat.

Avfallshantering med sopsug är en bra metod ur miljösynpunkt, den ger färre transporter och en renare hantering. Även ur arbetsmiljösynpunkt har det stora fördelar för personal som hämtar avfall. Frågan om staden ska vara huvudman för sopsugsanläggningar har varit föremål för diskussion under ett antal år. Främst genom de uppmärksammade svårigheter som skapas av komplexa gemensamhetsanläggningar och samfälligheter. Vi välkomnar att Stockholm Vatten har i uppdrag att utreda frågan vidare med ett utökat ansvarstagande för staden genom Stockholm Vatten i form av ägande och förvaltning.

Slutligen, det är av yttersta vikt att avfallsplanens uppföljning säkerställs genom regelbunden återkoppling med berörda aktörer. Planen måste också förankras med inblandade på ett tydligt sätt genom tydliga instruktioner. För att nå målen krävs fungerande samarbete mellan kommuner, myndigheter, näringsliv och forskarsamhälle. Ju mer konkret avfallsplanen är med att lyfta fram vad enskilda aktörer behöver göra desto bättre blir förutsättningar för att målen ska uppnås.

Ersättaryttrande

Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) instämde i Moderaternas och Liberalernas reservation i form av ersättaryttrande.

§ 14 Café Zeppelin – svar på remiss från socialförvaltningens tillståndsenhet

Stadsdelsnämndens beslut

1. Kungsholmens stadsdelsnämnd besvarar remissen med förvaltningens tjänsteutlåtande
2. Paragrafen förklaras omedelbart justerad

Ärendet

Stadsdelsförvaltningen redovisade ärendet i ett tjänsteutlåtande daterat den 4 oktober 2016, dnr 1.5.2.-442-2016.

Särskilt uttalande

Maria Johansson (L) och Ian Lauritzen (M) lämnade följande särskilda uttalande.

Reservation

Då restaurang Café Zeppelin inte uppfyller grundläggande krav på tillgänglighet och användbarhet och därmed inte välkomnar alla som gäster vill vi framhålla det olämpliga i att restaurangen beviljas serveringstillstånd.

Utifrån så väl internationellt som nationellt satta mål om delaktighet och ett tillgängligt samhälle som det av Stockholms stad antagna programmet Stockholm - En stad för alla, bör ett grundläggande krav för att beviljas serveringstillstånd vara icke-diskriminering.

I de nya riktlinjerna för serveringstillstånd som antogs av KF i mars står följande:

”Stockholms uteliv ska vara tillgängligt för alla. Därför ska de restauratörer som beviljas serveringstillstånd verka för att enkelt avhjälpna hinder åtgärdas direkt. Staden ska även uppmuntra restauratörerna att upprätta åtgärdsplaner för hur mer omfattande tillgänglighetsbegränsningar ska åtgärdas. Restauratören ska även säkerställa att alla besökare ska känna sig välkomna, och att ingen ska behöva utsättas för diskriminering till följd av könsidentitet/könsuttryck,

etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.”

Skall vi nå ett samhälle för alla måste vi våga ta ställning för tillgänglighet.

§ 15 Anmälningssärenden

- Balanslista över inkomna och upprättade ärenden.
- Anmälan av inkommen remiss – Förslag till program mot våld i nära relationer och hedersrelaterat våld och förtryck 2017-2020, dnr 1.5.1.-421-2016.
- Anmälan av inkommen remiss – Grönare Stockholm, förslag till nya riktlinjer för planering, genomförande och förvaltning av stadens parker och naturområden, dnr 1.5.3.-426-2016.
- Anmälan av inkommen remiss – Remiss om Motion (201677) om att säkra skolornas långsiktiga verksamhetsförutsättning, dnr 1.5.1.-419-2016.
- Anmälan av inkommen remiss – Levande lokala centrum, dnr 1.5.3.-427-2016.
- Protokoll från sammanträde med rådet för funktionshinderfrågor den 12 oktober 2016.
- Protokoll från sammanträde med pensionärsrådet den 17 oktober 2016.
- Protokoll från sammanträde med förvaltningsgruppen den 15 september 2016.

§ 16 Stadsdelsnämndens frågor, skrivelser och rapporter

- Skrivelse från Maria Johansson m.fl. (L) och Henrik Sjölander m.fl. (M) med instämmande av Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) om bedömningar av insatser enligt LSS. Skrivelsen överlämnades till förvaltningen för beredning med diarienummer 1.1.-491-2016.
- Skrivelse från Maria Johansson m.fl. (L) och Henrik Sjölander m.fl. (M) med instämmande av Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) om besparingar vad gäller stöd till personer med funktionsnedsättning. Skrivelsen överlämnades till förvaltningen för beredning med diarienummer 1.1.-492-2016.
- Skrivelse från Maria Johansson m.fl. (L) och Henrik Sjölander m.fl. (M) med instämmande av Kristin Jacobsson (C) och Emil Öberg (KD) om underskott i verksamheter som bedrivs i egen regi. Skrivelsen överlämnades till förvaltningen för beredning med diarienummer 1.1.-493-2016.
- Skrivelse från Maria Johansson m.fl. (L) med anledning av oroande signaler om Kungsholmens grundskola. Skrivelsen överlämnades till förvaltningen för beredning med diarienummer 1.1.-495-2016.

§ 17 Information från stadsdelsförvaltningen

Lena Slotte informerade om:

- Hemtjänsten i egen regi har bytt namn till Kungsholmens hemtjänst. Enheten har flyttat till nya lokaler på Kronobergsgatan.
- Ny broschyr om äldreomsorgen på Kungsholmen